

Лекція 1.1.РИЗИК ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ

1. Згідно з класичною теорією ризик – це:

- a) ймовірність відхилення від поставлених цілей;
- b) ймовірність понесення збитків і втрати від обраного рішення та стратегії діяльності;
- c) ймовірність отримання очікуваних результатів;
- d) усі відповіді правильні.

2. Згідно з неокласичною теорією ризик – це:

- a) ймовірність відхилення від поставлених цілей;
- b) ймовірність понесення збитків і втрати від обраного рішення та стратегії діяльності;
- c) ймовірність отримання очікуваних результатів;
- d) усі відповіді правильні.

3. Ризик як суб'єктивний компонент ...

- a) існує незалежно від того, усвідомлює його наявність суб'єкт чи ні;
- b) означає готовність суб'єкта діяльності приймати рішення з урахуванням характеру, масштабу і динаміки наявної невизначеності;
- c) є складним багатофакторним явищем, розкрити природу якого можливо лише у взаємозв'язку з такими поняттями, як "невизначеність", "ймовірність";
- d) ймовірність відхилення від поставлених цілей.

4. Ризик як об'єктивний компонент

- a) існує незалежно від того, усвідомлює його наявність відповідний суб'єкт чи ні;
- b) означає готовність суб'єкта діяльності приймати рішення з урахуванням характеру, масштабу і динаміки наявної невизначеності;
- c) є складним багатофакторним явищем, розкрити природу якого можливо лише у взаємозв'язку з такими поняттями, як "невизначеність", "ймовірність";
- d) відображає невизначеність у середовищі функціонування її суб'єкта.

5. За масштабом об'єкта розрізняють такі види ризику:

- a) індивідуальні; фірмові; державні; міждержавні;

- b) раціональні; нераціональні; авантюрні;
 - c) об'єктивні; суб'єктивні; уявні;
 - d) зовнішні; внутрішні.
6. Складові елементи факторів, які зумовлюють можливість втрат – це:
- a) джерела ризику;
 - b) фактори ризику;
 - c) функції ризику;
 - d) види ризику.
7. Причини або рушійні сили, які породжують ризиковані процеси – це:
- a) джерела ризику;
 - b) фактори ризику;
 - c) функції ризику;
 - d) види ризику.
8. За тривалістю дії розрізняють такі види ризику:
- a) реалізовані; нереалізовані;
 - b) чисті; спекулятивні;
 - c) раціональні; нераціональні, авантюрні;
 - d) короткочасні; постійні.
9. Умови виникнення ризику полягають у тому, що:
- a) система прагне досягти певної мети; -
 - b) система обирає шлях досягнення мети; -
 - c) вибір проводиться в умовах невизначеності
 - d) усі відповіді вірні.
10. За відповідністю допустимим межам розрізняють такі види ризику:
- a) реалізовані; нереалізовані;
 - b) чисті; спекулятивні;
 - c) допустимі; критичні; катастрофічні;
 - d) короткочасні; постійні.

1. При аналізі ризику будь-якого учасника проекту використовуються такі критерії:

- А) втрати від ризику незалежні одна від одної;
- Б) втрата по одному напряму з «портфеля ризиків»

В) можливий збиток повинен перевищувати фінансових можливостей учасника

Г) Правильна відповідь А та Б

2. Аналіз ризику можна поділити на два види

А) Якісний, кількісний

Б) випадковий, якісний

В) Простий, складний

Д) Кількісний, ймовірнісний

3. Складний процес, метою якого *a* зменшення чи компенсація збитку підприємства під час несприятливих подій- це:

А) аналіз ризику

Б) управління ризиком

В) Виявлення ризику

Г) оцінювання ризику

4. Кількісна оцінка ризику визначається:

А) видом діяльності, що аналізується;

Б) постановкою проблеми;

В) ставленням ОПР до ризику;

Г) усі відповіді вірні

5. Видами факторів ризику є:

А) Контрольовані, невизначені

Б) Невизначені, випадкові

В) Контрольовані, неконтрольовані

Г) неконтрольовані, невизначені

6. Мінливість можливого результату являє собою ступінь відхилення очікуваного значення від :

- А) середньої величини
- Б) середнього очікування
- В) дисперсії
- Г) середнього

7. Стандартне відхилення ϵ :

- А) відношенням ризику
- Б) мірою ризику
- В) оцінкою
- Г) коефіцієнтом ризику

8. Мірою ризику приймається :

- А) ймовірність виникнення збитків або недоодержання доходів порівняно з прогнозованим варіантом
- Б) ймовірність виникнення прибутків або недоодержання доходів порівняно з прогнозованим варіантом
- В) ймовірність виникнення збитків або одержання доходів порівняно з прогнозованим варіантом
- Г) ймовірність виникнення збитків або недоодержання доходів

9. За міру ризику приймають збиток:

- А) поділений на ймовірність.
- Б) дисперсія мінус ймовірність
- В) помножений на ймовірність
- Г) немає правильної відповіді

Лекція 1.3 Спеціальні методи оцінки ризику

1. Фінансове становище фірми характеризується :

- А) оцінкою ризику
- Б) системою абсолютних та відносних показників
- В) використанням фінансових ресурсів
- Г) фінансовою стійкістю

2. Спеціальними методами оцінки ризику є:

- А) оцінка ризику за допомогою методу аналогій
- Б) Оцінка ризику за допомогою дерева рішень
- В) Оцінка систематичного ризику
- Г) усі відповіді вірні

3. Один з основних класів методів науково-технічного прогнозування, який ґрунтується на припущенні, що на основі думок експертів можна збудувати адекватну модель майбутнього розвитку об'єкта прогнозування. – це :

- А) метод мозкової атаки
- Б) метод Делфі
- В) метод віднесеної оцінки
- Г) методи обговорення питань

4. Основний недолік методу аналізу доцільності витрат полягає в тому, що:

- А) фірма не аналізує джерела ризику, а приймає ризик як цілісну величину, ігноруючи його складові.
- Б) фірма не аналізує джерела ризику, та не приймає ризик як цілісну величину, ігноруючи його складові
- В) фірма аналізує джерела ризику, приймає ризик як цілісну величину, ігноруючи його складові
- Г) фірма, а приймає ризик як цілісну величину, ігноруючи його складові

5. Інтегральна оцінка ризику- це:

А) одержання із сукупності головних подій деяких кількісних параметрів, що можуть охарактеризувати розглянутий ризик у цілому, не оперуючи окремими ситуаціями

Б) одержання із сукупності головних подій деяких якісних параметрів, що можуть охарактеризувати розглянутий ризик у цілому, не оперуючи окремими ситуаціями

В) одержання із сукупності головних подій деяких якісних параметрів, що можуть охарактеризувати розглянутий ризик частково, не оперуючи окремими ситуаціями

Г) правильної відповіді немає

6. Формула $W_i = P_i r$ є розрахунком:

А) планового значення результату

Б) абсолютного значення ризику

В) відносного значення ступеня ризику

Г) рівня отриманого результату

7. Систематичний ризик оцінюється :

А) коефіцієнтом β

Б) коефіцієнтом α

В) коефіцієнтом S

Г) коефіцієнтом λ

8. Розгалуження, яке відповідає альтернативі, де шанс вибирає результат, тобто зовнішні фактори визначають, яка з можливих випадкових подій відбудеться – це:

А) дерево рішень

Б) гілка рішень

В) гілка успіху

Г) гілка шансу

9. Метод аналогій використовується тоді, коли інші методи оцінки ризику:

А) прийнятні

Б) неприйнятні

В) відсутні

Г) правильна відповідь А та Б

10. Формула $\Pi_i = Z/K * 100\%$ характеризує:

А) максимальний розмір ризику на одного позичальника

Б) сукупна заборгованість за позиками

В) капітал банку

Г) мінімальний розмір ризику

Тести до лекції 1.4.

ВИБІР ОПТИМАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ В УМОВАХ РИЗИКУ

Німченко А. Корж М.

1. Що таке конфліктна ситуація?

а) ситуація, в якій стикаються інтереси двох або більше сторін, що мають суперечливі цілі, причому виграш кожної зі сторін залежить від того, як будуть себе вести інші сторони;

б) Математична теорія конфліктних ситуацій;

с) ситуації, в яких важливу роль відіграють конфлікти і спільні дії.

2. Різні види ігор можна класифікувати за різними ознаками. До них належать:

а) число гравців;

- b) кількість стратегій;
- c) властивості функції виграшу;
- d) всі відповіді вірні

3. Що таке Мета теорії ігор?

- a) гра, у якій гравці не можуть координувати свої стратегії;
- b) ироблення рекомендацій щодо розумної поведінки учасників конфлікту;
- c) математична модель конфлікту.

4. *Стратегією* гравця називається:

- a) перелік прав і обов'язків гравців;
- b) вибір гравцем однієї з передбачених правилами гри дій;
- c) сукупність правил, що визначає вибір варіанта дій у кожному особистому ході.;

5. Парна гра з нульовою сумою називається:

- a) антагоністичною;
- b) грою з нульовою сумою;
- c) парною;
- d) стратегічно.

6. *Нижньою ціною* гри називається елемент матриці, для якого виконується умова:

a)
$$\alpha = \max_i \alpha_i.$$

b)
$$\alpha = \max_i \min_j \alpha_{ij}.$$

c)
$$\beta = \min_j \beta_j.$$

7. *Змішана стратегія* гравця:

- a) це повний набір застосування його чистих стратегій при багаторазовому повторенні гри в тих самих умовах із заданими ймовірностями;
- b) гравці використовують випадкове поєднання чистих стратегій із заданими ймовірностями;

- c) гра багаторазово повторюється в подібних умовах; в при кожному з ходів жоден гравець не інформований про вибір стратегії іншим гравцем;
- d) Правильної відповіді немає.

8. *Активними стратегіями* гравців *A* і *B* називають:

- a) стратегії, що не входять до складу оптимальних змішаних стратегій відповідних гравців з ймовірностями, відмінними від одного;
- b) стратегії, що входять до складу оптимальних змішаних стратегій відповідних гравців з ймовірностями, відмінними від нуля;
- c) правильної відповіді немає.

9. Теорія, що займається вивченням ігор із природою, називається?

- a) іграми з природою;
- b) теорією оптимальних рішень;
- c) теорією статистичних рішень
- d) правильної відповіді немає.

10. Вибрати Максигінний критерій Вальда:

- a) стратегія, за якої величина ризику набуває найменшого значення в найбільш несприятливій ситуації;
- b) Оптимальною вибирається та зі стратегій гравця *A*, за якої мінімальний виграш є максимальним;
- c) критерій рекомендує в умовах невизначеності не керуватися ні крайнім песимізмом, ні крайнім оптимізмом, а брати щось середнє;
- d) правильної відповіді немає.

Лекція 2.1 ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОГО РИЗИКУ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1 Будь-яку ризиковану ситуацію супроводжують такі умови:

- A) наявність невизначеності
- B) необхідність вибору альтернативи
- B) можливість уникати ризик
- Г) вірні відповіді А та Б

2. Комплексне поняття, що характеризується системою абсолютних і відносних показників, та наявність, що відбиває розміщення і використання ресурсів фірми – це:

- А) платоспроможність фірми
- Б) фінансовий стан фірми
- В) структура розміщення ресурсів
- Г) ліквідність фірми

3 Використовується при дослідженні ефективності діяльності підприємства з погляду терміновості одержання доходу від вкладених коштів –це:

- А) аналіз оборотності обігових коштів
- Б) аналіз структури і складу джерел фінансування
- В) аналіз ліквідності
- Г) оцінка здатності фірми генерувати кошти

4. Показники ризику поділяються на :

- А) абсолютні та відносні
- Б) результативні та відносні
- В) результативні та різницеві
- Г) абсолютні та різницеві

5. Виділяють такий вид ліквідності:

- А) пасивна
- Б) активна
- В) додаткова
- Г) оперативна

6. Достатність обігових коштів підприємства для погашення короткострокових зобов'язань:

- А) коефіцієнт незалежності
- Б) коефіцієнт стійкості
- В) коефіцієнт покриття
- Г) коефіцієнт маневреності

7. У число джерел фінансування входять :

- А) джерела власних коштів

Б) позикові кошти

В) прибуток

Г) усі відповіді вірні

8. Абсолютним показником результативної діяльності підприємства є :

А) статутний фонд

Б) резервний капітал

В) прибуток

Г) кредити

9. Платоспроможним є те підприємство, у якого :

А) активи менші, ніж зовнішні зобов'язання

Б) активи більші, ніж внутрішні зобов'язання

В) активи менші, ніж внутрішні зобов'язання

Г) активи більші, ніж зовнішні зобов'язання.

10. Аналіз фінансової стійкості фірми полягає в дослідженні показників, що оцінюють :

А) склад джерел фінансування

Б) динаміку співвідношення між показниками

В) оцінку ризику

Г) вірна відповідь А та Б

ЛЕКЦІЯ № 2.2. МОДЕЛЮВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ РИЗИКУ ПРИ ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ З РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

1. Критерії класифікації інвестиційних проектів:

А) величина необхідних інвестицій

Б) тип пропонованих доходів

В) множинність доступних проектів

Г) вірні відповіді А та Б

2. Майнові інтереси осіб, що вкладають у проект свої кошти це :

А) суб'єкт ризику

Б) об'єкт ризику

В) реальні інвестиції

Г) зобов'язання

3. Вартість інвестиційних проектів відноситься до :

А) стадій адміністрування інвестиційної діяльності

Б) критеріїв класифікації інвестиційних проектів

В) факторів ризику

Г) етапів розробки інвестиційної політики фірми

4. Основним критерієм оцінки інвестиційних проектів, який найчастіше використовується на практиці, є :

А) чиста дисконтована вартість

Б) приведена вартість надходжень

В) сума первісних інвестицій

Г) норма рентабельності

5. Майбутня вартість це :

А) нарощування вартості інвестованого капіталу

Б) вартість інвестованого сьогодні капіталу у майбутньому.

В) послідовність однакових за обсягом виплат за певні проміжки часу

Г) щорічний дохід, очікуваний у майбутньому

6. Ставка, згідно з якою кредитор отримує винагороду за надані ним фонди, що складається з двох елементів: реальної норми відсотка та інфляційної премії це :

А) реальна норма відсотка

Б) номінальна норма відсотка

В) інфляційна премія

Г) премія за ризик інвестиційного проекту

7. Модель синхронного планування є :

- А) динамічною
- Б) стохастичною
- В) статичною
- Г) математичною

8. Головним стратегічним завданням інвестиційної діяльності підприємства є:

- А) вибір найбільш ефективних напрямів вкладення коштів для зменшення конкурентоспроможності підприємства
- Б) вкладення коштів для підвищення конкурентоспроможності підприємства
- В) вибір найбільш тяжких напрямів вкладення коштів для підвищення конкурентоспроможності підприємства
- Г) вибір найбільш ефективних напрямів вкладення коштів для підвищення конкурентоспроможності підприємства

9. Процес інвестування визначає :

- А) економічний розвиток держави
- Б) зайнятість населення
- В) є елементом бази економічного розвитку
- Г) всі відповіді вірні

10. Інвестиції являють собою застосування фінансових ресурсів у формі:

- А) короткострокових вкладень капіталу
- Б) довгострокових вкладень капіталу
- В) середньострокових вкладень капіталу
- Г) середньо та короткострокових вкладень капіталу

Тести до лекції 2.4.

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ РИЗИКАМИ

Німченко А. Корж М.

1. Управління ризиком передбачає:

- a) використання всіх можливих (допустимих з моральної та правничої точок зору) засобів для того, щоб уникнути чи знизити ступінь ризику, що пов'язаний зі значними (катастрофічними) збитками;
- b) контроль ризику, коли немає можливості уникнути його повністю (якщо це суттєвий ризик), оптимізація ступеня ризику чи максимально можливе зниження обсягів та ймовірності можливих збитків;
- c) свідоме прийняття (збереження) чи навіть збільшення ступеня ризику тоді, коли це має сенс.
- d) Всі відповіді вірні.

2. Дайте визначення поняттю «Політика ризику»:

- a) це сукупність заходів, спрямованих на зниження небезпеки помилки вже в момент ухвалення рішення і скорочення можливих негативних наслідків такого рішення на інших стадіях функціонування фірми;
- b) деяка зона загальних втрат ринку, в межах якої втратні не перевищують певного граничного значення;
- c) правильної відповіді немає

3. Ризик у менеджменті розв'язують (долають) за допомогою різноманітних засобів (методів) :

- a) попередження (запобігання) виникненню ризику;
- b) прийняття ризику;
- c) оптимізація (чи зниження) ступеня ризику
- d) Всі відповіді вірні.

4. Управління ризиками це:

- a) це мистецтво управління діяльністю підприємства у невизначеній господарській ситуації, що базується на прогнозуванні ризику і прийомах його зниження;
- b) це специфічна галузь менеджменту, яка потребує знань предметної діяльності фірми, страхової справи, аналізу господарської діяльності підприємства, математичних методів оптимізації економічних завдань;
- c) це сукупність методів, прийомів і заходів, що дозволяють певною мірою прогнозувати настання ризикових подій і вживати заходів щодо їхнього зменшення.

5. Тактика управління це:

- a) це конкретні методи і прийоми для досягнення поставленої мети в конкретних умовах;

b) це спосіб використання засобів для досягнення поставленої мети за допомогою певного набору правил і обмежень для прийняття рішення;

c) це специфічна галузь менеджменту, яка потребує знань предметної діяльності фірми, страхової справи, аналізу господарської діяльності підприємства, математичних методів оптимізації економічних завдань;

d) правильної відповіді немає

6. Дайте визначення поняттю «*Інсайд*»:

a) це сукупність логічних прийомів і методологічних правил теоретичного дослідження і відшукування (знайдення) істини;

b) це усвідомлене рішення якоїсь проблеми;

c) це як внутрішнє осяяння, просвітлення думки, що розкриває суть досліджуваного питання.

7. У стратегії ризик-менеджменту застосовуються такі правила:

a) максимальність виграшу;

b) оптимальна ймовірність результату;

c) оптимальне коливання результату;

d) оптимальне поєднання виграшу і величини ризику;

e) всі відповіді вірні.

8. *Об'єкт управління* називають:

a) це спеціальна група людей (фінансові менеджери, фахівці зі страхування тощо) , що здійснює цілеспрямоване функціонування об'єкта управління, використовуючи різні прийоми і способи управлінського впливу;

b) це безпосередньо ризик, ризиковані вкладення капіталу й економічні відносини між суб'єктами, в процесі підприємницької діяльності;

c) правильної відповіді немає.

9. До основних функцій об'єкта управління ризику належать: іграми з природою;

a) дозвіл ризику;

b) ризиковане вкладення капіталу;

c) робота зі зниження величини ризику;

d) страхування ризиків та економічні відносини і зв'язки між підприємцями

e) всі відповіді вірні

10. Дайте визначення поняттю «Координація» це:

- a) це здатність передбачати певну подію;
- b) це дії, за допомогою яких можна узгодити роботу всієї системи управління ризиком, апарату управління і фахівців;
- c) це об'єднання людей, що спільно реалізують програму ризикованого вкладення капіталу на основі певних правил і процедур;
- d) це збір інформації про ступінь виконання наміченої програми з управління ризиком, прибутковості ризикованих вкладень капіталу, співвідношення прибутку і ризику.